

جایگاه طب سنتی و گیاهان دارویی در ایران

خدیجه دل آزاد، عماد جعفری اوتانلو^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه بیوتکنولوژی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

۲- کارشناسی سلولی و مولکولی گرایش بیوتکنولوژی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار

چکیده

در سال های اخیر، روند فزاینده ای در استفاده از طب مکمل در میان جوامع گوناگون به وجود آمده است. با توجه به اثرات جانبی و تأثیر کم برخی داروهای شیمیایی بر بعضی بیماری ها، اغلب مردم به گیاه درمانی و طب سنتی روی آورده اند. هدف از این مطالعه بررسی جایگاه طب سنتی و گیاهان دارویی در ایران است. روش: در این مطالعه به صورت سیستماتیک، متون منتشر شده بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ میلادی در مورد جایگاه طب سنتی و گیاهان دارویی در ایران از پایگاه های اطلاعاتی نظیر SID, Magiran, Iran medex, GoogleScholar, PubMed, Medline, Science Direct, Elsevier با استفاده از کلمات کلیدی طب سنتی (Traditional Medicine)، گیاهان دارویی (Herbal) و ایران (Iran) مورد جستجو قرار گرفت. پس از اعمال معیارهای ورود و خروج، ۲۳ مقاله انگلیسی و فارسی مورد بررسی و تحلیل عمیق قرار گرفتند. نتایج: با توجه به بررسی های انجام شده، نتایج نشان داد که به مرور زمان، اقبال عمومی از گیاهان دارویی و طب سنتی در میان جامعه بیشتر شده و مردم برای درمان بیماری ها بطور وسیعی از داروهای گیاهی یا طب سنتی استفاده می نمایند. نتایج نشان داد که عوامل مختلفی از قبیل فرهنگ، نگرش، ارزش ها و اعتقادات مردم در این قضیه دخیل هستند و از طرف دیگر مضر بودن و عوارض جانبی داروهای شیمیایی، باعث شده است که مردم به سراغ داروهای گیاهی و یا درمان های غیر دارویی بروند. یافته ها حاکی از آن بود که مشاهده اثرات مثبت بعضی از داروهای گیاهی باعث تشویق بیشتر افراد به استفاده از آنها شده است. بحث: با توجه به وضعیت نامناسب تغذیه در سطح جهان و کشور، روزافزون بودن بیماری های مرتبط با تغذیه ناسالم که زندگی افراد را در معرض خطر قرار داده است، و همچنین بدلیل ترکیبات شیمیایی داروها و اثرات سوء آنها بر بدن انسان، منطقی است که از مزایای برجسته و حائز اهمیت طب سنتی باید بیشتر استفاده گردد تا بوسیله آن از بروز بسیاری از بیماری ها پیشگیری کرده و نسبت به درمان آنها اقدام نمود.

واژه های کلیدی: گیاهان دارویی، طب سنتی، ایران